

AGNI

Nr 239 - Årg. 62 - Nr 1 - Våren 2017

Läser du Agni?

Sedan vår tidigare sekreterare Puck Bielke Hoffman, på grund av hälsoskäl fick avsäga sig uppdraget, har kommunikationen med medlemmar blivit lidande. Styrelsen skulle ni vilja återknyta kontakten! Vi ber därför alla som läser tidningen att höra av sig. Märk gärna eventuella gåvor med namn, om anonymitet ej är särskilt önskat, eller kontakta Kristina Nyström (kristina.nystrom@agni uppsala.se) eller Tigran Manassian (072-315 17 15 / tigranmanasian@gmail.com) eller någon annan person i styrelsen. Postadress finns på tidningen baksida.

Kallelse till årsmöte 2017

Årsmöte hålls 10 juni i Uppsala klockan 15:00. Plats meddelas dem som har anmält närvaro. Frågor och anmälan tas emot av Kristina Nyström, kristina.nystrom@agni uppsala.se eller till Håkan Jansson 070-266 99 31.

Om Agni

I din hand håller du en tidning som ges ut av föreningen Agni Örjansgården. Föreningens ändamål är att främja förståelse och solidaritet mellan enskilda och grupper i olika delar av världen. Tack vare donationer från enskilda kan vi stödja praktiskt biståndsarbete på platser där fattigdom och sociala orättvisor är stora. Bland våra projekt finns en sjukvårdsklinik på Guatemalas landsbygd. Föreningens säte är i Uppsala.

Agni har en lång historia, med skriftande verksamheter. Föreningen startades som en studenförening i 30-talets Tyskland. Efter andra världskriget började föreningen ordna internationella sommarkurser på Örjansgården utanför Stockholm, för att främja förståelse mellan kulturer. Under niodåren i södra Europa startade praktiskt hjälpverksamhet. Under 80-talet hamnade det våldsdrabbade Latinamerika i fokus. Tack vare samarbete med biståndsorganet SIDA kunde åtskilliga miljoner förmedlas. Föreningen har även hjälpt flyktingar i Sverige, genom att ordna kvinnogrupper och hjälp med asylärenden.

¿Que pasa en Guatemala?

Några anteckningar från ett seminarium om Guatemala vid Uppsala universitet, Forum för Latinamerika studier: Que pasa en Guatemala? Den 23 februari i år, med föreläsare dr Veronica Melander.

Dessa reflexioner skriver jag flera veckor efter att jag deltog i seminariet, så jag ska göra min bästa för att vara trogen de fakta som ställdes fram då. Jag har också tagit stöd i en del information som jag har hämtat från Internet.

Veronica har varit anställd av Sida och av den svenska ambassaden i Guatemala. Hon arbetar med frågor kring demokrati och mänskliga rättigheter. Hon berättar att hon var i Guatemala en del i början av 90-talet där hon skrev sin doktorsavhandling om landet: *The Hour of God?: People in Guatemala Confronting Political Evangelicalism and Counterinsurgency* (1976–1990).

När hon efter flera års arbete i andra länder återvände till Guatemala tyckte hon att det hade blivit en stor

skillnad när det gällde unga mayakvinnor, gällande deras självsäkerhet och utbildning. Detta var i sig positivt, även om de grundläggande problemen kvarstår: hon tyckte att landet som helhet inte hade avancerat mycket. Det slog henne att värderingar var konservativa, klasskillnader och segregation kvarstod, utvecklingen hade stannat av i flera avseende.

Halva landets befolkning består av ursprungsfolk och klyftorna mellan dem och den västerländska befolkningen är stora. Veronicas viktigaste uppgift som första ambassadsekreterare på Sveriges ambassad var då att jobba mot diskriminering av mayaindianerna, för demokrati och mänskliga rättigheter samt hälso- och ekonomisk utveckling.

Seminarium började med fakta som etsade sig fast i mig: undernäring är ett enormt problem för barnen i Guatemala. Nästan hälften av alla

Lina Escobar

barn under fem år är kroniskt undernärda. Detta innebär att undernäringen pågått så länge att barnen hämmats i tillväxten, både rent kroppsligt och mentalt. Siffrorna är hela 48 procent, och ute på landsbygden, bland ursprungsbefolkningen, är så många som 80 procent av alla barn undernärda. Guatemala har de högsta siffrorna för undernäring i

hela Latinamerika och ligger på fjärde plats i världen.

Läskunnighet ligger runt 80 procent men skillnader mellan stad och landsbygd är stora. Grundskolan är gratis, mellan- och högskolan är privat och ungdomar har ingen incitament att fortsätta med sina studier. Guatemala är en av de länder som ”exporterar” flesta ungdomar till USA. För kvinnor har det, trots utbildning, varit svårt att befria sig från traditionella roller. Inte ens Internets ankomst har inte haft så stark effekt när det handlar om att påverka de konservativa könsrollerna.

Efter 36 år av väpnad konflikt har landet haft svårt att bygga upp en fungerande rättsystem som befolkningen kan ha hjälp av. Många år efter fredsavtalet, och trots internationell hjälp, är det mycket sårbart.

Landet har varit politiskt instabilt under stora delar av 1900-talet. På 1960-talet startade ett inbördeskrig som varade till 1996 då ett fredsavtal mellan Guatemalas styrelsemakter och gerillakoalitionen undertecknades. Många av de guatemalteker som flydde till Mexiko under konflikten har nu återvänt. Vissa förbättringar har sedan dess skett i samhället, men

mycket återstår och stora delar av befolkningen lever i fattigdom.

Det finns två parallella hinder för att landet ska kunna gå vidare, och de är den militära och den privata sektorn. Bland de militärerna kan räknas politiska partier, den organiserade brottsligheten, ex-militäre och ex-politikerna, underjordiska grupperingar som inte upphörde med fredsavtalet, men också CASIF (Comité coordinador de asociaciones agrícolas, comerciales, industriales y financieras – Organisationskommittén för jordbruk, handel, industri, och finansiella föreningar). CASIF har allierat sig med militärerna, är emot landsbygdens utveckling, men nu i sin tur är hotad av den organiserade brottsligheten.

Bland de privata hinder kan räknas den traditionella privata sektorn som består av immigranter från Europa och USA som dominerar industri (både bygg- och matindustri), vattenkraft och gruvor, och den finansiella sektorn. Till det ska tillägnas att i Guatemala betalas endast 10–11 procent i skatt.

Allt detta bidrar till konkreta faktorer som gör att landet förblir svagt:

- Staten har tappat kontrollen av territorium, det finns studier som visar att 40 till 70 procent av territorium kontrolleras av banditgång.
- Det finns ingen gemensam ansträngning för att bygga en nation.
- Inga satsningar på infrastruktur.
- Diskriminering av ursprungsbefolkning.

Men trots alla dessa faktorer finns begynnande förändringar och hopp tack vare enade krafter från den privata civila samhället, bonderörelsen (ONG), och det internationella samfundet mot den organiserade brottsligheten.

Till hösten planerar AGNI en seminarium om Guatemala, om projekt som Maxeña-kliniken och om strategier för samarbete med andra organisationer.

Lina Escobar

Man måste komma ihåg att i ett land som Guatemala så arbetar man väldigt långsiktigt. Det jag ser resultat av i dag är sådant vi gjorde för tjugo år sedan. Det vi gör i dag kan vi se resultat av om tio, tjugo år.”

Veronica Melander

Sfärerna kring Tellus

Jorden omges av ett lufthav, atmosfären. Den rymmer olika skikt. Högst upp, närmast rymdens mörker finns stratosfären. Den sträcker sig upp mot 50 kilometer från jordens yta. Dessa tunna ”hinnor” av gaser – kväve och syre – utgör naturligtvis en av de nödvändiga förutsättningarna för allt liv på jorden.

Utöver dessa sfärer kan vi också tänka oss också en icke-materiell sfär. Den franske jesuitprästen, geologen och filosofen Teilhard de Chardin formulerade vid mitten av 1900-talet begreppet noosfären i sin bok ”Fenomenet Människan.” Noos är det grekiska ordet för ”tanke.” Noosfären avser en osynlig – men verklig – sfär av medvetande, tankar, viljor och känslor som gör jorden unik i vårt solsystem. I den ingår miljarder varelsers själsliv. De interagerar och är beroende av varandra. Den skulle också kunna beskrivas som det andliga klimat i vilket vi lever och som vi formas av.

Noosfären liknar på flera sätt atmosfären. Även i denna icke-materiella sfär uppstår stormar, orkaner, högttryck

och lågttryck. De visar sig i konflikter och förhärjande krig eller terror. Alla sådana turbulenser har sina rötter i den mentala sfären. De ger ofta upphov till mer förstörelse och död än det som naturkatastrofer – vulkanutbrott, jordbävningar och tsunamis – ställer till med.

Liksom vindarna blåser över alla gränser och lågttryck liksom högttryck färdas över kontinenter och oceaner, sprider sig sig också de noosfäriska tillstånden över världen. Genom de nya digitala medierna sker detta mycket snabbt. Vi finner i dag i alla världsdelar likartade föreställningar och beteenden hos stora grupper. De vill slå vakt om den egna nationens eller kulturens renhet. Det byggs murar eller reses höga staket för att hindra flyktingar – ”människor av annan sort” – att nå fram till en trygg plats där det är möjligt att leva ett människovärdigt liv. Det finns en enfaldig misstro mot vetenskapen. Alltför många föredrar myter som passar egna intressen eller fördomar. Hårdsinta och reaktionära demagoger väljs till statschefer som får makt

att undergräva eller förrinta demokratin.

Men naturligtvis är detta elände långt ifrån hela sanningen om världens tillstånd. Faktiskt blåser fortfarande också vindar med syrerik luft både i atmosfären och noosfären. Den goda viljans människor är många och betydligt fler än de som – avsiktligt eller omedvetet – förgiftar den mentala livsluften.

En påminnelse om detta fick vi efter terrordådet i Stockholm 7 april, där den goda viljan manifesterades av så många tusenden av människor som uttryckte sina känslor med hav av blommor och gav en bild av livets storhet, styrka och skönhet. Frånvaro av hat var påfallande (men irriterade extremister inom ytterhögern).

”Amor vincit omnia” är ett latinskt ordspråk. Det betyder ”kärleken övervinner allt”.

När kärleken vinner segrar sker det i noosfären som nu förhoppningsvis går mot en ny sommar med livgivande varma vindar.

Bo Nylund

Integration över åsiktsgränserna

- Hallå.

- Hej. Det är Kristina. Du låter trött, väckte jag dig?

- Ja, det kan man säga. Men varför ringer *du*?

Så inleddes ett telefonsamtal här om kvällen. Med flera veckors grubblande som grogrund, kunde en plötslig ingivelse slå rot och föda handling. Jag tog luren och letade upp det där numret jag för länge sedan tappat bort. Och mellan oss spirade ett flera timmar långt samtal. Ett samtal där tonläget pendlade mellan förtrolighet, ilska, god vilja och rent hån. Vad ville jag egentligen med min samtal, till en person som för flera år sedan var en vän? För att förstå varför måste vi gå lite längre tillbaka i tiden.

Med valet 2014 kom en jobbig insikt om det ökade stödet för partier på högerkanten med främlingsfientlig agenda. Det kom nära. Framförallt på sociala medier

märktes en hårdare ton, med nedvärderande och ibland rent rasistiska kommentarer i olika Facebookgrupper. Jag var nyinflyttad i en mellansvensk småstad och märkte att särskilt i en lokal grupp var det vanligt. En efter en gick mina meningsfränder ur gruppen. Själv blev jag utslängd av gruppens administratör efter att jag argumeterat emot något han skrivit. Motsvarande rensning skedde förmodligen även i andra grupper, för där försvann de hatiska kommentarerna allt mer. På sätt och vis var det ganska skönt, att slippa se dessa hånfulla, arga och svartmålande inlägg. Och så tror jag det var för många. Vi slöt leden på vardera sida. De för sig och vi för oss, och lugnet lade sig.

Men verkligheten kommer i fatt. Plötsligt kommer de hånfulla, arga och svartmålande utfallen tillbaka, nu i munnen på en släkting. Nu försöker jag prata, men det går inte. Det går verkligen inte. Och jag börjar undra hur

vi kan ha så olika världsbild att vi inte ens kan diskutera. För att få svar gick med en stor SD-styrd grupp på Facebook och försökte diskutera, med samma skrallade resultat. Så fort min ståndpunkt blev kvar dog diskussionen. Efter två veckor hade jag blivit utslängd från gruppen.

Så jag ringde min vän, som jag hade tappat kontakten med, samtidigt som han hade börjat glida åsiktsmässigt mot en önskan om att "bevara Sveriges renhet". Jag ringde med den goda ansatsen att försöka lägga bort dömandet och bara förstå.

På telefon kom samtalet först att handla om helt andra saker. Om livets tunga sidor och att må dåligt. Om att steget in i politiken också innebar att säga upp kontakten med alla sina vänner utanför sin egen åsiktsfär, eftersom partifunktionärer berättade om att man annars riskerade skadegörelse och hot från "vänstern". Om att inte kunna följa vanliga medier,

för att man tycker att de ljuger. Men inte heller kunna följa rasistiska internetsidor som "Avpixlat" för det är "för mycket mörker, jag mår för dåligt av det". Om förstörda familjerelationer, om att knappt orka jobba, och efter jobbet bara orka umgås med personer som "är som jag". Och att de som "var som han" numera tydligen var det lokala SD-partiet.

Samtalet var både fint och skrämmande. Det var fint att kunna prata förtroligt med en person "från andra sidan". Det var också skrämmande att från honom höra åsikter och teorier som i mina öron var så galna att jag inte kunde stoppa mig från att håna dem, trots mina goda föresatser. Runt midnatt avslutade vi samtalet. Kanske som vänner, och definitivt som medmänniskor.

Så, har jag förstått något? Att förstå är ett definitivt begrepp. När man väl förstått är man klar. I den meningen har jag inte förstått. Men jag har många nya tankar och insikter.

Jag inser att den främlingsfientliga rörelsen är lockande för personer som mår dåligt, och jag känner mig styrkt i min misstanke om att

det finns krafter som utnyttjar och spär på människors rädsla, utanförskapskänslor och oro för sina egna syften. Jag är rädd att den åsiktsmässiga isoleringen är farlig, för människor förlorar kontakt med verkligheten, och får hela sitt nyhetsflöde styrt av dessa krafter.

Jag tänker att integration – att göra en helhet av olika delar – är en process som långt ifrån enbart inbegriper personer som är födda i ett annat land. Vi behöver återintegrera de främlingsfientliga, oroliga och arga personerna i vår vardag, för att lägga färg till deras svartvita seende. Istället för att leva i isolerade, och allt mer fjärrade, grupper behöver vi bilda en helhet. Kanske mer störande och hemsk, men också mer hel.

Kristina Nyström

Not. Facebook är en mötesplats på Internet. Genom att gå med i olika grupper, med olika teman, kan man diskutera och ta del av andras diskussioner. Grupperna administreras av personer som ser till att gruppens regler följs. Dessa administratörer har dock makt att stänga av personer från gruppen, att granska inlägg och neka dem att publiceras ("postas") med mera.

Plusgiro ersätts snart med bankgiro

För att få lägre fasta kostnader och kunna ge en större del av våra gåvor till våra projekt, planerar vi på sikt att gå över till att enbart ta emot gåvor via Bankgiro. PG-inbetalningskortet längst bak i tidningen kommer att försvinna.

Vi uppskattar om bidragsgivare redan nu börjar använda BG-nummer 803-9125.

Har du frågor om detta är du välkommen att höra av dig till kassaförvaltaren Tigran Manassian 072-315 17 15 eller på e-post tigranmanasian@gmail.com.

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återlämnas tidningen med nya adressen på framsidan (ej adressidan).

AGNI

FÖRENINGEN ÖRJANSGÅRDEN AGNI

Returadress: C/o Nyström,
Götgatan 17, 642 37 Flen

Bankgiro: 803-9125

Postgiro: 7 73 73-9

TIDNINGEN AGNI

Redaktör: Kristina Nyström,
kristina.nystrom@agniuppsala.se

Ansvarig utgivare: Bo Nylund,
018-50 37 82, 070-680 58 29,
bo.nylund@telia.com

Välkommen att höra av dig!